

DOMINIKA WÓJCIK

ORCID: 0000-0003-0027-4805

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie

GŁOSA DO UCHWAŁY SĄDU NAJWYŻSZEGO
Z DNIA 11 GRUDNIA 2018 ROKU, III CZP 31/18
(ODPIS PISMA PROCESOWEGO ZAWIERAJĄCEGO
ROZSZERZENIE POWÓDZTWA NIE PODLEGA
DORĘCZENIU NA PODSTAWIE ART. 132 § 1 K.P.C.)

Abstrakt: Przedmiotem glosy jest uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2018 roku, III CZP 31/18, w której wskazano, że gdy obie strony są reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników, odpis pisma zawierającego rozszerzenie powództwa powinien być doręczony stronie pozwanej za pośrednictwem sądu. Zagadnienie to wywoływało dotychczas rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz judykaturze Sądu Najwyższego. Dlatego też w opracowaniu poddano analizie argumenty przedstawione przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wskazanego orzeczenia, jak również powołano dodatkowe okoliczności, które zdaniem autorki glosy, świadczą o zasadności urzędowego doręczania pisma rozszerzającego powództwo, co zapewni sprawność postępowania oraz będzie przeciwdziałać stanowi niepewności prawnej.

Słowa kluczowe: postępowanie cywilne, doręczenie bezpośrednie, doręczenie urzędowe, rozszerzenie powództwa, profesjonalny pełnomocnik

WPROWADZENIE

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 11 grudnia 2018 roku, III CZP 31/18¹, odniósł się do kwestii doręczania pism procesowych zawierających rozszerzenie powództwa, w sytuacji gdy obie strony danego postępowania są reprezentowane przez zawodowych pełnomocników. Zagadnienie to wywoływało rozbieżności nie tylko w orzecznictwie sądów powszechnych, lecz także judykaturze Sądu Najwyższego. Wskazano bowiem, że odpis pisma procesowego wniesionego w toku procesu przez profesjonalnego pełnomocnika strony powodowej, które obejmuje rozszerzenie powództwa, podlega doręczeniu pełnomocnikowi strony przeciw-

¹ Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2018 roku, III CZP 31/18, LEX nr 2589261.

nej w sposób przewidziany w art. 132 § 1 k.p.c.² (doręczenie bezpośrednie)³ oraz że w takiej sytuacji znajdzie zastosowanie art. 132 § 1¹ k.p.c., zobowiązujący pełnomocnika powoda do złożenia odpisu tego pisma w sądzie w celu doręczenia go stronie przeciwnej (doręczenie urzędowe)⁴. Zagadnienie to ma niezmiernie istotne znaczenie w praktyce stosowania prawa, a wykładnia celowościowa i literalna art. 132 § 1 i § 1¹ k.p.c. może prowadzić do odmiennych wniosków.

INTERPRETACJA PRAWNA

Zgodnie z treścią głosowanej uchwały, podjętej w składzie siedmiu sędziów Sądu Najwyższego, odpis pisma procesowego zawierającego rozszerzenie powództwa podlega doręczeniu urzędowemu między zawodowymi pełnomocnikami. Należy w sposób pozytywny ocenić wspomniane stanowisko. W dalszej części opracowania przedstawiono i omówiono przesłanki, które wpłynęły na rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego, podane zostały również dodatkowe argumenty uzasadniające wskazany pogląd.

CHARAKTER PISMA ZAWIERAJĄCEGO ROZSZERZENIE POWÓDZTWA

Nie ulega wątpliwości, że rozszerzenie powództwa jest jedną z możliwych zmian powództwa na gruncie kodeksu postępowania cywilnego o charakterze ilościowym⁵. Istota tej instytucji motywuje, aby pismo zawierające rozszerzenie powództwa doręczać urzędowo. Po pierwsze, zgodnie z art. 193 § 1 k.p.c. zmiana powództwa jest dopuszczalna, jeżeli nie wpływa na właściwość sądu. W literaturze przedmiotu sygnalizuje się, że pismo rozszerzające powództwo powinno podlegać kontroli formalnej nie tylko właściwej pozwowi, lecz także pod kątem weryfikacji dopuszczalności zgłoszonego rozszerzenia⁶. Następnie z art. 193 § 3 k.p.c. wynika, że skutki właściwe doręczeniu pozwu z art. 192 k.p.c. w zakresie, w jakim strona powodowa rozszerza wytoczone uprzednio powództwo, rozpoczy-

² Ustawa z dnia 17 listopada 1964 roku Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1460 ze zm.).

³ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2015 roku, I PK 123/14, LEX nr 1628877.

⁴ Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2016 roku, III CZP 95/15, LEX nr 1966365.

⁵ M. Manowska, *Komentarz do art. 193 Kodeksu postępowania cywilnego*, [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. 1. Art. 1–505(38), red. M. Manowska, Warszawa 2015.

⁶ P. Ryłski, *Sposób doręczenia pisma zawierającego rozszerzenie powództwa między zawodowymi pełnomocnikami*, „Palestra” 2016, nr 7–8, s. 168 (167–171).

nają się z chwilą doręczenia pozwanemu pisma zawierającego zmianę powództwa⁷. Ponadto, jak wskazano, pismo to powinno odpowiadać wymaganiom pozwu. Spełnienie tej przesłanki co do zasady⁸ jest warunkiem uznania zmiany powództwa za skuteczną⁹. Dlatego też celowe jest dokonanie przez sąd kontroli formalnej oraz uzupełnienie ewentualnych braków formalnych pisma zawierającego rozszerzenie powództwa przed doręzeniem go stronie pozwanej.

W orzecznictwie podaje się, że pismo rozszerzające powództwo odgrywa funkcjonalnie rolę pozwu, co ma tłumaczyć niewymienienie go w art. 132 § 1¹ k.p.c., czyli w katalogu pism, które nie są doręczane w sposób bezpośredni pomiędzy zawodowymi pełnomocnikami. Okoliczność, że pismo to pełni funkcję podobną do pozwu, ma determinować sposób jego doręczenia¹⁰. Nie ulega wątpliwości, że od strony technicznej jest ono wnoszone w trakcie konkretnego procesu. Jednakże, mimo zasady ciągłości postępowania, w zakresie rozszerzenia powództwa dopiero od momentu doręczenia odpisu tego pisma stronie pozwanej dojdzie do zawisłości sporu co do rozszerzonego żądania. Istotne jest, że ustawodawca posłużył się w art. 132 § 1 k.p.c. sformułowaniem „w toku sprawy”. Przewidziany zatem w powołanym uregulowaniu szczególny sposób doręczania pism procesowych nie może być stosowany przy doręczaniu pierwszych pism w sprawie¹¹. W stosunku do pisma rozszerzającego powództwo nie można jeszcze mówić o zawisłości sporu, a skutek taki wystąpi dopiero z chwilą doręczenia odpisu pisma stronie pozwanej¹². W orzecznictwie sądów powszechnych wskazuje się, że powinno to nastąpić w sposób przewidziany dla pozwu¹³. Stan sprawy w toku następuje bowiem po jego doręczeniu¹⁴. Konkludując, obowiązek dokonywania przez profesjonalnych pełnomocników bezpośrednich doręczeń zachodzi wtedy, gdy spór już zawisł, a nie dopiero w celu wywołania takiego skutku¹⁵. Poczynione uzasadnia także okoliczność, że cechą charakterystyczną rozszerzenia powództwa, w przeciwieństwie do innych rodzajów jego zmiany, jest wprowadzenie do pro-

⁷ T. Żyznowski, *Komentarz do artykułu 192 Kodeksu postępowania cywilnego*, [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. 1. *Artykuły 1–366*, red. H. Dolecki, T. Wiśniewski, Warszawa 2013.

⁸ Zgodnie z art. 193 § 2¹ k.p.c. zmiana powództwa może być dokonana jedynie w piśmie procesowym, nie dotyczy to jednakże spraw o roszczenia alimentacyjne.

⁹ M. Manowska, *op. cit.*

¹⁰ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18 stycznia 2013 roku, V ACa 673/12, LEX nr 1267289.

¹¹ Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 7 września 1995 roku, I ACz 420/95, LEX nr 23678.

¹² Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2017 roku, III PK 79/16, LEX nr 2258031.

¹³ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18 stycznia 2013 roku, V ACa 673/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 25 kwietnia 2018 roku, I AGa 66/18, LEX nr 2528766.

¹⁴ T. Demendecki, *Doręczenia w procesie cywilnym*, Lublin 2015, s. 135.

¹⁵ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18 stycznia 2013 roku, V ACa 673/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 25 kwietnia 2018 roku, I AGa 66/18.

cesu dalszego roszczenia, które w ogóle lub też, przynajmniej w danym zakresie, nie było jeszcze przedmiotem sporu¹⁶.

Pismo zawierające nowe żądanie musi odpowiadać wymaganiom przewidzianym zarówno dla pisma procesowego, jak i właściwym pozwowi. Kontrola sądu ma zatem odnośnie do pisma rozszerzającego powództwo zakres szerszy niż do pozostałych pism procesowych zawierających wnioski stron dotyczące innych czynności procesowych. Dotyczy to w szczególności skutków nieuzupełnienia braków formalnych czy też badania dopuszczalności zmiany powództwa z uwzględnieniem art. 130 § 1 i § 2 k.p.c. oraz art. 193 § 1 i § 2 k.p.c. Dodatkowo inny będzie też wpływ negatywnej kontroli dotyczącej takiego pisma, czyli nierozpoznanie nowego żądania, a zatem brak postępowania w danym zakresie. Natomiast w wypadku pozostałych pism procesowych skutki mogą dotyczyć odmowy przeprowadzenia czynności procesowej związanej z toczącym się postępowaniem lub uwzględnienia okoliczności podniesionych przez strony¹⁷.

Występują także inne rodzaje pism, które mimo że nie zostały wymienione w art. 132 § 1¹ k.p.c., nie podlegają bezpośredniemu doręczaniu między zawodowymi pełnomocnikami stron z uwagi na brak kryterium „toku sprawy”. Dotyczy to, oprócz odpisu pism procesowych obejmujących zmianę powództwa, także odpisu pozwu, pisma obejmującego interwencję główną czy pisma w przedmiocie przystąpienia do sprawy przez zainteresowanego w postępowaniu nieprocesowym¹⁸.

DOREČZENIA W KODEKSIE POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

Przywołany art. 193 § 3 k.p.c. reguluje moment powstania skutku rozszerzenia powództwa, nie odnosi się natomiast do sposobu doręczenia pisma procesowego zawierającego oświadczenie powoda w tym zakresie. Dlatego też istotne są regulacje kodeksu postępowania cywilnego dotyczące doręczeń, jak zostało to wskazane w uzasadnieniu omawianej uchwały. Przede wszystkim należy mieć na względzie doniosłość instytucji doręczeń, gdyż oprócz ogłoszenia są one formą notyfikowania podmiotom zainteresowanym przebiegu postępowania. Prowadzą do udostępnienia danej osobie pisma w celu umożliwienia jej zapoznania się z jego treścią, a w rezultacie dochodzenia lub obrony przysługujących jednostce praw¹⁹.

¹⁶ Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 1954 roku, C Prez 15/54, OSN 1956, nr 2, poz. 31.

¹⁷ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 10 marca 2016 roku, I ACa 1345/15, LEX nr 2017717.

¹⁸ K. Weitz, *Komentarz do art. 132 Kodeksu postępowania cywilnego*, [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. 1. *Postępowanie rozpoznawcze (art. 1–183)*, red. T. Ereciński *et al.*, Warszawa 2016.

¹⁹ K. Weitz, *Komentarz do art. 131 Kodeksu postępowania cywilnego*, [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. 1...

Dodatkowo uregulowania kodeksu postępowania cywilnego dotyczące doręczeń mają charakter obligatoryjny, a więc wyłączają dowolność stron w zakresie wyboru sposobu doręczania poszczególnych pism²⁰.

Nie ulega wątpliwości, że podstawową zasadą dotyczącą doręczeń w postępowaniu cywilnym jest, przewidziana w art. 131 § 1 k.p.c., zasada oficjalności doręczeń — są one dokonywane przez sąd z urzędu za każdym razem, kiedy obowiązek taki wynika z przepisu prawa lub z wniosku strony czy uczestnika postępowania lub innego podmiotu. Doręczenie poprzedzone jest czynnością procesową w postaci zarządzenia²¹. Natomiast bezpośrednie doręczenia między profesjonalnymi pełnomocnikami są jedynie odstępstwem od powołanej zasady. Należy wskazać, że 19 kwietnia 2010 roku weszła w życie ustawa z dnia 17 grudnia 2009 roku o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw²², która wprowadziła ogólną zasadę wzajemnych doręczeń między zawodowymi pełnomocnikami. Już wówczas podnoszone były wątpliwości co do objęcia określonych rodzajów pism procesowych doręczeniami bezpośrednimi²³.

Co istotne, w literaturze przedmiotu wskazuje się, że art. 132 § 1 k.p.c. dotyczy wyłącznie pism procesowych w rozumieniu art. 125 § 1 k.p.c., czyli pism obejmujących wnioski i oświadczenia stron składane w toku sprawy poza rozprawą²⁴. Podaje się także, że art. 132 § 1¹ k.p.c. odnosi się do środków odwoławczych i środków zaskarżenia, które przed doręczeniem stronie przeciwnej są weryfikowane przez sąd pod względem braków formalnych i fiskalnych. Kontrola ta może z kolei doprowadzić do odrzucenia danego środka, co wiąże się z bezzasadnością doręczenia pisma przeciwnikowi procesowemu²⁵. Jednakże oprócz nich w przedmiotowym katalogu występują także inne rodzaje pism.

Nie budzi wątpliwości, że pismo zawierające rozszerzenie powództwa ma istotne znaczenie dla strony pozwanej, a urzędowe doręczenie sprawia, że w przypadku niedoręczenia pisma czy zwrotu przesyłki sąd ma nad tym kontrolę. Wynika to z charakteru urzędowego doręczenia. Odbierający przesyłkę potwierdza bowiem jej odbiór na stosownym formularzu, wpisuje datę otrzymania przesyłki oraz umieszcza czytelny podpis zawierający imię i nazwisko. Z kolei pracownik operatora wpisuje na formularzu potwierdzenia odbioru datę doręczenia przesyłki, imię i nazwisko odbiorcy oraz zaznacza sposób doręczenia. Informacje te są

²⁰ Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 września 1993 roku, III CRN 30/93, LEX nr 4034; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2011 roku, II UZ 10/11, LEX nr 901616.

²¹ K. Weitz, *Komentarz do art. 131...*

²² Ustawa z dnia 17 grudnia 2009 roku o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2010 r. Nr 7, poz. 45).

²³ P. Kociubiński, *Doręczenia wzajemne i świadczenie pomocy prawnej z urzędu — zagadnienia proceduralne*, „Monitor Prawniczy” 2016, nr 19, s. 1038.

²⁴ E. Stefańska, *Komentarz do art. 132 Kodeksu postępowania cywilnego*, [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. 1. Art. 1–505(38)...

²⁵ *Ibidem*.

dostępne dla sądu²⁶. Za prawidłowo doręczoną przesyłkę uznaje się taką, w której właściwie wypełniono zwrotne potwierdzenie odbioru. Co istotne, prawidłowy dowód doręczenia pisma stronie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 k.p.c.²⁷ Z kolei doręczenia bezpośrednie, na co zwrócono uwagę w treści głosowanej uchwały, mają charakter bardziej liberalny. W konsekwencji strona powodowa oraz sąd nie dysponują informacjami, czy i kiedy pismo rozszerzające powództwo zostało doręczone zawodowemu pełnomocnikowi drugiej strony, a okoliczność ta jest istotna nie tylko z uwagi na zawisłość sporu, lecz także pod względem ewentualnych skutków materialnoprawnych. Jak trafnie zwrócono uwagę w uzasadnieniu omawianej uchwały, art. 132 § 1 k.p.c. nie przewiduje, aby dokonywane w sposób w nim przewidziany doręczenia między zawodowymi pełnomocnikami musiały odbywać się za pisemnym potwierdzeniem odbioru. Należy podkreślić, że doręczenia urzędowe nie rodzą wskazanych wątpliwości i obaw właściwych doręczeniom bezpośrednim.

ARGUMENTY NATURY CELOWOŚCIOWEJ I FUNKCJONALNEJ

Nie wszystkie pisma procesowe, które nie zostały wymienione w art. 132 § 1¹ k.p.c., podlegają bezpośredniemu doręczeniu między zawodowymi pełnomocnikami. W literaturze przedmiotu podnosi się, że bezpośrednie doręczenia dotyczą pism, które wymagają ich dostarczenia stronie przeciwnej lub innemu uczestniczącemu w sprawie podmiotowi, a nie odpisów wszystkich pism składanych przez strony w toku sprawy. Warto podkreślić, że art. 132 § 1 k.p.c. nie jest kryterium rozstrzygającym w tym zakresie. Bezpośredniemu doręczeniu nie podlegają również pisma niemające samodzielnego charakteru, w tym odpisy pism procesowych składanych w wykonaniu zarządzeń zobowiązujących do uzupełnienia braków formalnych pism wymienionych w art. 132 § 1¹ k.p.c.²⁸ Mając to na uwadze, trzeba stwierdzić, że należy ostrożne podchodzić do literalnej wykładni art. 132 § 1 i § 1¹ k.p.c.

Jak już zasygnalizowano, wzajemne doręczenia między profesjonalnymi pełnomocnikami budzą wątpliwości także w stosunku do innych rodzajów pism niż pismo rozszerzające powództwo. Co istotne, kwestie te nie są wprost uregulowane w kodeksie postępowania cywilnego. Dotyczy to między innymi wniosków o uzasadnienie wydanego orzeczenia, pism o tak zwanym charakterze porządkowym czy jednostronnie obojętnym²⁹. Zawiera się to również w materii rozważań, czy pisma te w ogóle podlegają doręczeniu drugiej stronie. Niemniej jest to argument

²⁶ *Ibidem*.

²⁷ Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2011 roku, V CZ 123/10, LEX nr 785895.

²⁸ K. Weitz, *Komentarz do art. 132...*

²⁹ P. Kociubiński, *op. cit.*, s. 1038.

przeciwko tezie, że wszystkie pisma niewymienione w art. 132 § 1¹ k.p.c. podlegają bezpośredniemu doręczeniu między zawodowymi pełnomocnikami.

Podnosi się również, że art. 132 § 1¹ k.p.c. zawiera pozornie zamknięty katalog pism podlegających doręczeniom bezpośrednim, występują bowiem także inne przypadki, gdy pisma niewymienione w powołanym uregulowaniu wnosi się do sądu wraz z odpisem dla strony przeciwnej³⁰. Dodatkowo w powołanym przepisie uwzględniono pozew wzajemny, który wywołuje stan zawilości sprawy, na co zwrócono uwagę w uzasadnieniu głosowanej uchwały, podobnie jak i na to, że pozew, pozew wzajemny i pismo rozszerzające powództwo mają wspólne cechy, co motywuje tożsamy sposób ich doręczania.

Należy wskazać, że w analizowanej w niniejszym opracowaniu sytuacji oparcie się wyłącznie na wykładni literalnej jest niewystarczające. Przede wszystkim urzędowe doręczenie pisma zawierającego rozszerzenie powództwa chroni stronę pozwaną przed koniecznością podjęcia obrony, gdy przedmiotowe pismo nie spełnia wymagań pozwu. Celowe jest więc jego doręczenie stronie pozwanej po dokonaniu kontroli formalnej przez sąd. Przeciwna sytuacja wywoływałaby bowiem stan niepewności prawnej, gdyż pozwany nie wiedziałby, czy pismo zawierające rozszerzenie powództwa i doręczone mu w sposób bezpośredni wywiera skutek procesowy w postaci zawilości sporu w zakresie rozszerzenia żądania, a więc czy w rezultacie powinien on zająć merytoryczne stanowisko w sprawie. Istotna jest w tym kontekście treść art. 192 k.p.c., którego celem jest ochrona pozwanego przed rzeczoną³¹. Oficjalność doręczeń zapewnia także organowi prowadzącemu postępowanie stanowczy wpływ na sam jego tok³². Wskazuje się również, że urzędowe doręczenie pisma rozszerzającego powództwo zapewnia lepszą ochronę zasady równości stron w procesie cywilnym aniżeli doręczenia bezpośrednie, co jest motywowane ewentualnym nieetycznym zachowaniem zawodowych pełnomocników³³.

Należy wskazać także na skutki, jakie rodzić może doręczenie pisma zawierającego rozszerzenie powództwa w sposób bezpośredni, gdy w sprawie obie strony są reprezentowane przez zawodowych pełnomocników i za właściwe przyjmie się doręczenie urzędowe. W judykaturze Sądu Najwyższego wskazuje się, że w takiej sytuacji bezpośrednio doręczenie odpisu pisma procesowego zawierającego rozszerzenie powództwa, zamiast za pośrednictwem sądu, nie wywołuje skutków procesowych określonych w art. 192 k.p.c. i pozostaje bez wpływu na bieg postę-

³⁰ K. Drozdowicz, *Doręczenie odpisu pisma procesowego zawierającego rozszerzenie powództwa bezpośrednio pełnomocnikowi strony przeciwnej. Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z 21.01.2016 r. (III CZP 95/15)*, „Polski Proces Cywilny” 2016, nr 4, s. 724.

³¹ Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2016 roku, III CZP 95/15; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 10 marca 2016 roku, I ACa 1345/15; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 8 lutego 2019 roku, VII AGa 593/18, LEX nr 2673429.

³² T. Demendecki, *op. cit.*, s. 133.

³³ K. Drozdowicz, *op. cit.*, s. 727.

powania. Z kolei orzeczenie o powództwie rozszerzonym, zgłoszonym w piśmie procesowym niedoręczonym stronie przeciwnej zgodnie z art. 132 § 1¹ k.p.c., nie jest orzeczeniem ponad żądanie. Jednakże, w okolicznościach danej sprawy, może powodować nieważność postępowania ze względu na pozbawienia pozwanego możliwości obrony jego praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.)³⁴.

WNIOSKI

Za urzędowym doręczeniem pisma rozszerzającego powództwa przemawia jego charakter, w tym podobieństwo do pism wymienionych w art. 132 § 1¹ k.p.c., co zostało przedstawione powyżej, jak też w treści omawianej uchwały. Należy wskazać także, że nieumieszczenie pisma rozszerzającego powództwo w katalogu pism wyłączonych z autonomicznych doręczeń, to jest w art. 132 § 1¹ k.p.c., mogło być celowym zabiegiem ustawodawcy. Uzasadnieniem tego jest brzmienie art. 193 § 2¹ k.p.c., czyli odesłanie do odpowiedniego stosowania uregulowania właściwego wymaganiom pozwu, oraz postulat racjonalności ustawodawcy³⁵. Należy podzielić także pogląd Sądu Najwyższego zawarty w uzasadnieniu głosowanej uchwały w przedmiocie tego, że bezpośrednie doręczenia dotyczą przede wszystkim pism przygotowawczych, a te niosą z sobą mniejsze ryzyko co do przebiegu postępowania, jak też zapewnienia stronom gwarancji procesowych aniżeli pismo rozszerzające powództwo. Przede wszystkim nie służą one do wywoływania ewentualnych skutków materialnoprawnych. Przedstawione w niniejszym opracowaniu argumenty zdają się uzasadniać pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w omawianej uchwale, czyli właściwe jest doręczanie pism zawierających rozszerzenie powództwa między zawodowymi pełnomocnikami za pośrednictwem sądu.

A COMMENTARY TO THE SUPREME COURT'S RESOLUTION OF 11 DECEMBER 2018, III CZP 31/18 (A COPY OF THE PLEADING CONTAINING THE EXTENSIONS IS NOT SUBJECT TO THE NOTIFICATION BASED ON ARTICLE 132 § 1 OF CODE OF CIVIL PROCEDURE)

Summary

The subject of the commentary is the resolution of the Supreme Court of 11 December 2018, III CZP 31/18 which states that in a situation where both parties are represented by professional representatives a copy of the letter containing the extension of the claim should be delivered to the defendant by the court. This issue has caused discrepancies in the case law of common courts and

³⁴ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2018 roku, IV CSK 713/16, LEX nr 2559373.

³⁵ K. Drozdowicz, *op. cit.*, s. 727.

the jurisprudence of the Supreme Court. Therefore, the study analyzes the arguments presented by the Supreme Court in the justification of the said decision; additional circumstances are also cited, which, according to the author of the commentary, prove the legitimacy of the official notification extending the claim which will ensure the efficiency of the proceedings and will counteract legal uncertainty.

Keywords: civil proceedings, autonomous delivery, official notification, extension of the claim, professional representative

BIBLIOGRAFIA

AKTY PRAWNE

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 roku Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1460 ze zm.).

Ustawa z dnia 17 grudnia 2009 roku o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2010 r. Nr 7, poz. 45).

LITERATURA

Demendecki T., *Doręczenia w procesie cywilnym*, Lublin 2015.

Drozdowicz K., *Doręczenie odpisu pisma procesowego zawierającego rozszerzenie powództwa bezpośrednio pełnomocnikowi strony przeciwnej. Głosa do uchwały Sądu Najwyższego z 21.01.2016 r. (III CZP 95/15)*, „Polski Proces Cywilny” 2016, nr 4, s. 722–729.

Kociubiński P., *Doręczenia wzajemne i świadczenie pomocy prawnej z urzędu — zagadnienia proceduralne*, „Monitor Prawniczy” 2016, nr 19, s. 1038–1042.

Manowska M., *Komentarz do art. 193 Kodeksu postępowania cywilnego*, [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. 1. Art. 1–505(38), red. M. Manowska, Warszawa 2015.

Rylski P., *Sposób doręczenia pisma zawierającego rozszerzenie powództwa między zawodowymi pełnomocnikami*, „Palestra” 2016, nr 7–8, s. 167–171.

Stefańska E., *Komentarz do art. 132 Kodeksu postępowania cywilnego*, [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. 1. Art. 1–505(38), LEX 2015.

Weitz K., *Komentarz do art. 131 Kodeksu postępowania cywilnego*, [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. 1. *Postępowanie rozpoznawcze*, red. T. Ereciński *et al.*, Warszawa 2016.

Weitz K., *Komentarz do art. 132 Kodeksu postępowania cywilnego*, [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. 1. *Postępowanie rozpoznawcze*, red. T. Ereciński, Warszawa 2016.

Żyznowski T., *Komentarz do artykułu 192 Kodeksu postępowania cywilnego*, [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. 1. *Artykuły 1–366*, red. H. Dolecki, T. Wiśniewski, Warszawa 2013.

ORZECZNICTWO

Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 7 września 1995 roku, I ACz 420/95, LEX nr 23678.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 września 1993 roku, III CRN 30/93, LEX nr 4034.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2011 roku, V CZ 123/10, LEX nr 785895.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2011 roku, II UZ 10/11, LEX nr 901616.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 1954 roku, C Prez 15/54, OSN 1956, nr 2, poz. 31.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2016 roku, III CZP 95/15, LEX nr 1966365.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2018 roku, III CZP 31/18, LEX nr 2589261.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 25 kwietnia 2018 roku, I AGa 66/18, LEX nr 2528766.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18 stycznia 2013 roku, V ACa 673/12, LEX nr 1267289.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 10 marca 2016 roku, I ACa 1345/15, LEX nr 2017717.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 8 lutego 2019 roku, VII AGa 593/18, LEX nr 2673429.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2015 roku, I PK 123/14, LEX nr 1628877.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2017 roku, III PK 79/16, LEX nr 2258031.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2018 roku, IV CSK 713/16, LEX nr 2559373.